

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius,
tel 8 626 22252, el. p. info@am.lt, <https://am.lrv.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Nr.

DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO PAKARTOTINIO TEIKIMO

Atsižvelgdami į 2023 m. birželio 6 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės tarpinstituciniame pasitarime priimtus sprendimus, teikiame pakoreguotą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. kovo 10 d. nutarimo Nr. 198 „Dėl Lietuvos Respublikos žemės gelmių įstatymo įgyvendinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

2022 m. rugsėjo 30 d. gautas oficialus Europos Komisijos pranešimas apie Europos Sąjungos teisės pažeidimo procedūrą Nr. INFR(2022)2083 dėl 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/92/ES dėl tam tikrų valstybės ir privačių projektų poveikio aplinkai vertinimo (toliau – PAV direktyva) netinkamo perkėlimo ir taikymo nacionalinėje teisėje (toliau – oficialus Europos Komisijos pranešimas).

Oficialiame Europos Komisijos pranešime nurodoma, kad į nacionalinę Lietuvos teisę neperkelti PAV direktyvos reikalavimai, susiję su sprendimo duoti sutikimą dėl planuojamos veiklos (t. y. išduoti leidimą) procedūromis ir minimaliu turiniu.

PAV direktyvos 1 straipsnio 2 dalies g punkto ir 8a straipsnio 1 dalies nuostatos nustato, kad į sprendimą duoti sutikimą dėl planuojamos veiklos, t. y. į planuojamai ūkinei veiklai vykdyti reikalingus leidimus (statybą leidžiantį dokumentą, leidimą naudoti žemės gelmių išteklius arba ertmes, taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimą, taršos leidimą ir kitus įstatymuose nurodytus leidimus), turi būti įtrauktas atsakingosios institucijos (Lietuvoje jos funkcijas atlieka Aplinkos apsaugos agentūra) priimtas sprendimas dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai (toliau – PAV).

PAV direktyvos 8a straipsnio 1 dalies nuostatos nustato, kad sprendimą išduoti leidimą ar atsisakyti jį išduoti priėmusi kompetentinga institucija nedelsdama informuoja apie tai visuomenę bei PAV procese dalyvavusias institucijas (PAV subjektus) ir užtikrina, kad būtų prieinama sprendimo dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai ir planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo ataskaita. 9 straipsnio 2 dalies nuostatos papildomai nustato, kad tais atvejais, kai buvo atliekamas planuojamos ūkinės veiklos tarpvalstybinis PAV, apie priimtą sprendimą išduoti leidimą ar atsisakyti jį išduoti turi būti informuojamos tarpvalstybinio PAV procese dalyvavusios šalys ir joms perduodama minėta informacija.

Nutarimo projektas rengiamas atsižvelgiant į minėtus oficialiame Europos Komisijos pranešime nustatytus nacionalinės teisės trūkumus ir siekiant visiškai jį perkelti PAV direktyvos nuostatas.

Leidimų naudoti žemės gelmių išteklius (išskyrus angliavandenilius) ir ertmes išdavimo tvarkos apraše (toliau – Tvarkos aprašas) nurodoma, kad asmuo, norintis gauti leidimą, Lietuvos geologijos tarnybai pateikia atrankos dėl planuojamos ūkinės veiklos PAV išvados, kad planuojamos ūkinės veiklos PAV neprivalomas, arba sprendimo dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai, kad planuojama ūkinė veikla atitinka teisės aktų reikalavimus, datą ir numerį, o

apie leidimo išdavimą informuojamas prašymą išduoti leidimą pateikęs asmuo ir Lietuvos geologijos tarnyba interneto svetainėje per 5 darbo dienas paskelbia informaciją apie išduotus leidimus. Tačiau Tvarkos apraše nėra nuostatų dėl PAV procese dalyvavusių institucijų ir tarpvalstybiniame PAV dalyvavusių šalių informavimo apie sprendimą išduoti leidimą ar atsisakyti jį išduoti. Nutarimo projekte siūloma įrašyti papildomas nuostatas, pagal kurias:

- 1) leidimuose, išduodamuose planuojamai ūkinei veiklai vykdyti, kai atliktas jos PAV, būtų pateikiama nuoroda į atsakingosios institucijos interneto svetainėje paskelbtą sprendimą dėl šioje dalyje nurodytos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai;
- 2) apie išduotą leidimą ar priimtą sprendimą atsisakyti jį išduoti planuojamai ūkinei veiklai vykdyti, kai atliktas jos PAV, būtų informuojama atsakingoji institucija ir poveikio aplinkai vertinimo subjektai;
- 3) apie išduotą leidimą ar priimtą sprendimą atsisakyti jį išduoti planuojamai ūkinei veiklai vykdyti, kai atliktas jos tarpvalstybinis PAV, būtų informuojama Aplinkos ministerija (Vyriausybės įgaliota institucija, aplinkos ministro nustatyta tvarka koordinuojanti tarpvalstybinio poveikio aplinkai vertinimo procesą).

Nutarimo projektu taip pat siūloma:

- 1) ištaisyti redakcinio pobūdžio klaidą – patikslinti, kad požeminio vandens vandenvietės apsaugos zonos projektas ne suderinamas, o tvirtinamas Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos sprendimu;
- 2) atsisakyti reikalavimo pateikti žemės savininko ir valdytojo, kai numatoma naudoti privačioje žemėje, savivaldybės žemės valdytojo, kai numatoma naudoti savivaldybės žemėje, arba valstybinės žemės patikėtinio, kai numatoma naudoti valstybinėje žemėje, rašytinį sutikimą leisti naudoti požeminio vandens išteklius jų žemėje. Vadovaujantis Požeminio vandens gręžinių projektavimo, įrengimo, konservavimo ir likvidavimo tvarkos aprašo¹ nuostatomis, požeminio vandens gavybos gręžinio įrengimą privalu suderinti su žemės sklypo savininku, kai gręžinį planuojama įrengti privačioje žemėje, su savivaldybės žemės valdytoju – kai gręžinį numatoma įrengti savivaldybės žemėje, arba su valstybinės žemės patikėtinio – kai gręžinį numatoma įrengti valstybinėje žemėje. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo nuostatomis, siekiant aplink požeminio vandens gavybos gręžinį nustatyti požeminio vandens gręžinio apsaugos zoną (toliau – VAZ), privalu pateikti žemės savininko, valstybinės ar savivaldybės žemės patikėtinio rašytinį sutikimą dėl VAZ nustatymo. Įvertinus šiuos reikalavimus, manytina, kad papildomas reikalavimas pateikti žemės savininko, valstybinės ar savivaldybės žemės patikėtinio rašytinį sutikimą leisti naudoti požeminio vandens išteklius jų žemėje yra perteklinis.
- 3) papildyti Žemės gelmių registro gręžinių dalyje tvarkomų duomenų sąrašą – įtraukti į jį požeminio vandens vandenvietės apsaugos zonos I-osios juostos ribą. Pakeitimas reikalingas siekiant numatyti paprastesnę VAZ keitimo tvarką aplink individualiai apsirūpinančiųjų geriamuoju vandeniu požeminio vandens vandenvietes (gręžinius), kai vandens ištekliams naudoti nereikalingas leidimas naudoti požeminio vandens išteklius, nepriklausomai nuo požeminio vandens vandenvietės grupės. Šiuo metu Žemės gelmių registro išteklių dalyje tvarkomi požeminio vandens vandenvietės apsaugos zonų duomenys, kai požeminio vandens ištekliai yra aprobuoti. Vadovaujantis Žemės gelmių įstatymo 25 str. 3 d. nuostatomis, požeminio vandens ištekliai neaprobuojami, kai nereikia leidimo naudoti požeminio vandens išteklius ir išgaunama mažiau nei 10 m³ gėlo požeminio vandens per parą. Atsižvelgiant į tai, reikia papildyti Žemės gelmių registro gręžinių dalyje įrašomus duomenis požeminio vandens vandenvietės apsaugos zonos I-osios juostos riba.

Nutarimo projektas neprieštarauja Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai, nenotifikuotinas Europos Komisijai vadovaujantis Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr.617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“. Naujos teisinio reguliavimo nuostatos leis pašalinti oficialiame Europos Komisijos pranešime nustatytus nacionalinės teisės trūkumus ir tinkamai perkelti PAV direktyvos

¹ patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 417 „Dėl Požeminio vandens gręžinių projektavimo, įrengimo, konservavimo ir likvidavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“

nuostatas. Aiškiau susiejus išduodamus leidimus su priimtais poveikio aplinkai vertinimo sprendimais, bus geriau informuojama visuomenė – turėdama papildomos informacijos, ji galės lengviau susirasti kitus su ūkine veikla susijusius sprendimus ir dokumentus.

Priėmus Nutarimo projektą, kitų teisės aktų priimti ar keisti nereikės.

Nutarimo projektu siūlomiems teisinio reguliavimo pakeitimams įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės.

Nutarimo projekte naujų sąvokų, vertintinų Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka, nėra. Nutarimo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

Nutarimo projektas teiktas derinti Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai (toliau – TM), Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai (toliau – EIMIN), Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybai (toliau – STT), Lietuvos geologijos tarnybai prie Aplinkos ministerijos (toliau – LGT) ir Geologijos įmonių asociacijai (toliau – GĮA). Per nustatytą terminą pastabų ir pasiūlymų nepateikė LGT ir GĮA, tačiau su LGT Nutarimo projektas suderintas darbo tvarka. Į EIMIN 2023-04-04 raštu Nr. (4.6-82 Mr)-3-1210, į TM 2023-04-05 raštu Nr. (1.6Mr)2T-368 ir į STT 2023-04-07 raštu Nr. 4-01-2839 pateiktas pastabas atsižvelgta, patikslinimai suderinti darbo tvarka. Papildomai Nutarimo projektas darbo tvarka suderintas su Aplinkos apsaugos agentūra, Nutarimo projekto 1.3 papunktis – su Nacionaline žemės tarnyba prie Aplinkos ministerijos. Nutarimo projektas darbo tvarka suderintas su Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupe ir Ekonomikos politikos grupe.

Nutarimo projektas skelbtas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS) Nr. 23-4472, visuomenė galėjo susipažinti su projektais, teikti pastabas ir pasiūlymus. Projektų supažindinimo su visuomene tikslas – projekto viešinimas, siekiant informuoti apie numatomus teisės akto pakeitimus. Informuojame, kad pastabų ir pasiūlymų iš visuomenės negauta.

Projektą parengė Aplinkos ministerijos Taršos prevencijos politikos grupės (vadovas – Vitalijus Auglys, tel. +370 686 46 087, el. p. vitalijus.auglys@am.lt) vyresnioji patarėja Beata Vilimaite Šilobritienė (tel. +370 645 89487, el. p. beata.vilimaite@am.lt) ir patarėja Valentina Tuskenytė (tel. +370 695 86 821, el. p. valentina.tuskenyte@am.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 3 lapai.
2. Nutarimo projekto lyginamasis variantas, 3 lapai.
3. Direktyvos 2011/92/ES (iš dalies pakeistos Direktyvos 2014/52/ES) ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. kovo 10 d. nutarimo Nr. 198 „Dėl Lietuvos Respublikos žemės gelmių įstatymo įgyvendinimo“ pakeitimo“ projekto atitikties lentelė, 31 lapas.
4. Antikorupcinio vertinimo pažyma, 7 lapai.

Aplinkos ministras

Simonas Gentvilas